

M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination**May/June-2021 (OLD COURSE)****DARSANA- ARTHASANGRAHA AND TAITTRIYOPANISAD(CORE)****Time: 1:30 Hours****Marks: 42****Instructions:**

1. Figures to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

પ્રશ્ન.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો.

(૧૪)

Translate any two of the following passages:

૧. તમાજ્ઞાતાંર્થજ્ઞાપકો વેદભાગો વિધિઃ। સ ચ તાદ્વશપ્રયોજનપદર્થ વિધાનેનાંર્થવાન્ યાદુશંચાર્થ પ્રમાણાન્તરેણાપ્રાપ્તં વિધતે । યથા- 'અગ્નિહોમં' જુહુયાત્સ્વર્ગકામઃ ઇતિ વિધિર્માનાન્તરેણાપ્રાપ્તં સ્વર્ગપ્રયોજનવધ્દોમં વિધતે, અગ્નિહોમં હોમેન સ્વર્ગ માવયેદિતિ વાક્યાર્થ બોધઃ ।
૨. પ્રયાજાનાં 'સમિધો યજતિ' 'તનૂનપાતં યજતિ' ઇત્યેવંવિધપાઠક્રમાદ્ યઃ ક્રમઃ સ બ્રાહ્મણપાઠક્રમાત્ યજ્ઞપિ બ્રાહ્મણવાક્યાન્યર્થ વિધાય કૃતાર્થાનિ, તથાપિ પ્રયાજાદીનાં ક્રમસ્મારલાનારસ્યાભાવાતાન્યેવ ક્રમસ્માર્કત્વેન સ્વીક્રિયન્તે।
૩. પ્રાણં દેવા અનુ પ્રાણન્તિ । અનુષ્ઠાઃ પશવશ્ચ યે પ્રાણો હિ ભૂતાનામાયુઃ। તસ્માત્સર્વાયુષમુચ્યતે । સર્વમેવ ત આયુર્યન્તિ યે પ્રાણં બ્રહ્મોપાસતે । પ્રાણો હિ ભૂતાનામાયુઃ। તસ્માત્સર્વાયુષમુચ્યત ઇતિ । તસ્માદ્દા એતસ્માત્પ્રાણમયાદન્યોડન્તર આત્મા મનોમયઃ।
૪. મનો બ્રહ્મેતિ વ્યજાનાત્ મનસો હ્યોવ ખલિવમાનિ ભૂતાનિ જાયન્તે । મનસા જાતાનિ જીવન્તિ। મનઃ પ્રયન્ત્યભિસંવિશન્તીતિ। તદ્ધિજ્ઞાય પુનરેવ વરુણં પિતરમુપસસાર। અધીહિ ભગવો બ્રહ્મેતિ । તમ્હોવાચ। તપસા બ્રહ્મ વિજિજ્ઞાસસ્થ, તપો બ્રહ્મેતિ। સ તપોડતપ્યત। સ તપસ્તપ્ત્વા।

પ્રશ્ન.૨ લૌગાક્ષિભાસ્કરનાં મતે વેદનું લક્ષણ અને તેના વિભાગો જણાવો.

(૧૪)

Write the definition of વેદઃ and it's division according to લૌગાક્ષિભાસ્કરઃ

પ્રશ્ન.૩ 'અર્થસંગ્રહ' ના રચયિતા લૌગાક્ષિભાસ્કરનું વ્યક્તિત્વ અને કૃતિઓનું વર્ણન કરો.

(૧૪)

Describe the personality and Literary works of "Laugakshi Bhaskar" the author of Arthansangrah.

પ્રશ્ન.૪ તૈત્તિરીયોપનિષદ્માં વર્ણિત મોક્ષસાધનમીમાંસાની ચર્ચા કરો.

(૧૪)

Discuss- મોક્ષસાધનમીમાંસા depicted in તૈત્તિરીયોપનિષદ્.

પ્રશ્ન.૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો.

(૧૪)

Write critical notes on any two of the following:

૧. લૌગાક્ષિભાસ્કરના મતે ધર્મનું લક્ષણ
Definition of ધર્મ according to લૌગાક્ષિભાસ્કરઃ
૨. ઉપનિષદોના સિદ્ધાંતો.
Principles of Upnishada.
૩. બ્રહ્માનંદવલ્લી અને ભૃગુવલ્લીમાં વર્ણવેલ વરુણીવિદ્યા.
વારુણીવિદ્યા in બ્રહ્માનંદવલ્લી and ભૃગુવલ્લી.
૪. તૈત્તિરીયોપનિષદ્ના શાંતિમંત્ર.
તૈત્તિરીયોપનિષદસ્ય શાંતિમંત્રઃ।
